

ДИПЛОМ ЖҰМЫСЫ

Тақырыбы: Балалардағы бронхиалды астма ауруының алдын – алу

Орындаған:

«Медбикелік іс» мамандығы қолданбалы ғылым бакалавры

№63 топ студенті – Жумагулова Салтанат

Тақырып өзектілігі

Қазіргі таңда әлемде бронхиалды астмамен 300 млн адам ауырады, бұл сан 2025 жылға дейін 100 млн тағы қосылуы мүмкін деген болжам бар. Бронхиалды астманың таралуы әр елде 1 ден 18% ға дейін өсіп жатыр. Мысалы: Ресейде 3,4 % дан 10,6 % ға артқан. Бронхиалды астма адамдардың орта өмір сүру уақыттын қысқартады: әйелдерде: 13,5 жас, ерлерде: 6,6 жасқа. Және 1,5% адам осы ауру салдарынан мүгедектікке шалдығады. Сонымен қатар әлемде 250 млн адам осы ауру салдарынан қайтыс болады. Қазақстанда осы аурумен ауыратын адамдар саны соңғы 5 жылмен салыстырғанда 18,6 пайызға өскен. Ал біздің облыс бойынша астмамен ауыратын 0-14 жас аралығындағы балалар арасында 100000 адамға шаққандағы көрсеткіштер: 2011 жылы 50,1 пайыз болса 2012 жылы 61,9 пайыз болған.

Көріп отқанымыздай бронхиалды астмамен ауыратын адамдар саны дүние жүзі бойынша да, Қазақстан бойынша да жыл сайын артып келе жатыр. Бронхиалды астма әсерінен адамдар инвалидтікке ұшырап, мемлекетке экономикалық шығын әкелуде. Сондықтан бұл кеселдің алдын-алу шараларын күшейту қажет. Осы тақырыпты таңдаған себебім: неліктен бұл ауру жыл сайын көбейіп жатқанын зерттеп, қандай жолмен алдын-алуға болатындығын анықтау.

Зерттеудің мақсаты:

Бронх демікпесі әлемдік көлемдегі проблема.Бүкіл әлемде 300млн адамдай бронх демікпесімен ауырады. Бұл ауру кез келген жаста кездеседі.

Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының деректері бойынша, бүгінгі таңда әлемде ересек адамдардың 5%, ал балалардың 30% жуығы осы дерттен зардап шегеді. Мақсатым осы аурумен ауыратын балалар санын азайту үшін халықтың сауаттылығын көтеру шараларын ойлап табу.Яғни балалар мультфильдерді қызығып көретін болғандықтан, бронхиальды астма туралы:оның қандай ауру екендігін,қандай белгілері бар,оның алдын-алу шаралары туралы мультфильм шығару.Осы мультфильм қаншалықты деңгеде осы аурудың алдын-алуға септігін тигізіп жатқандығын бақылап отыру.

Зерттеудің міндеті:

- Әдебиеттер оқу;
- Әдіс таңдау,сипаттама беру;
- Зерттеу жүргізу объектісі
- Анализдеу
- Зерттеу қорытындысы
- Ақпарат көздері

Теориялық негізі

Жоспар:

Кіріспе

Тыныс алу жүйесінің балалардағы анатомо-физиологиялық ерекшеліктері

Негізгі бөлім

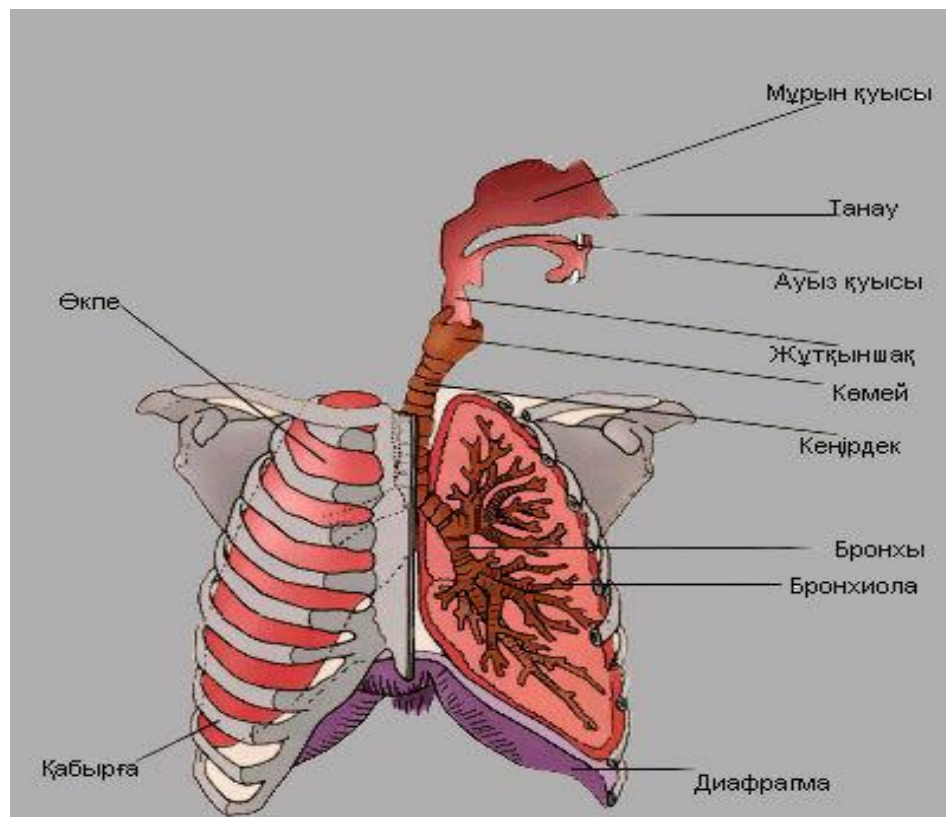
1. Бронхиальды астманың анықтамасы,жіктемесі
2. Этиологиясы,патогенезі
3. Балалардағы клиникалық белгілердің ерекшелігі
4. Диагностикасы
5. Бронхиальды астмамен ауыратын науқастарды ауруды бақылауда ұстауға үйрету

Қорытынды

Балалардағы бронхиальды астманың алдын алудағы мейірбике рөлі

Тыныс алу жүйесінің балалардағы анатомо-физиологиялық ерекшеліктері

Тыныс алу жүйесі (systema respiratorium) - организм мен сыртқы орта арасындағы оттегі түсіп, көмірқышқыл газының шығарылуымен байланысты жүретін газ алмасу процесі тыныс алу деп аталады.

Бронх демікпесі

Тыныс алу жолдарының созылмалы қабынуымен және ұзақтығы мен интенсивтілігі әртүрлі ысқырықты тыныстың респираторлы белгілерімен, еңтігумен, кеудеде қысып тұру сезімімен немесе жөтелмен көрінетін, тыныс алу жолдарының обструкциясымен ұштасатын гетерогенді ауру. Балалардағы бронх демікпесі ерте жастан басталғанына қарамастан ересек жасқа дейін жалғасатын аллергиялық ауру.

Жіктемесі:

Ауырлығы
бойынша:

интермитирлейтін, жеңіл персистирлейтін,
орта ауырлықты персистирлейтін, ауыр
персистирлейтін

Ағым фазасы
бойынша:

өршу, бәсеңдеген өршу,
оңалу

Этиологиясы:

- Бейімдеуші факторлар:
- 1.Тұқымқуалаушылық;
- 2.Атопия;
- 3. Бронхтардың гиперактивтілігі;

Астма дамуына әкелетін факторлар:

- тұрмыстық аллергиялар
- паразиттік аллергия,
- саңырауқұлақтық аллергия,
- тағамдық аллергия,
- дәрі-дәрмектер,
- химиялық заттар.

Патогенезі: 3 фазаға бөлінеді.

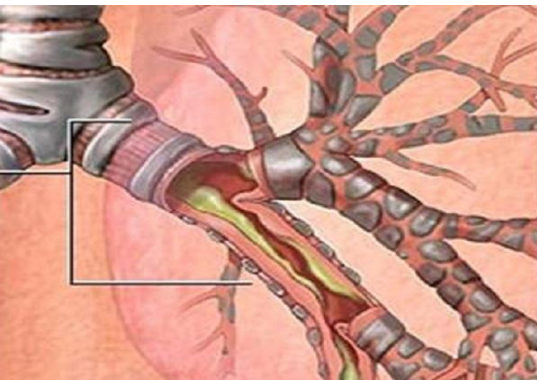
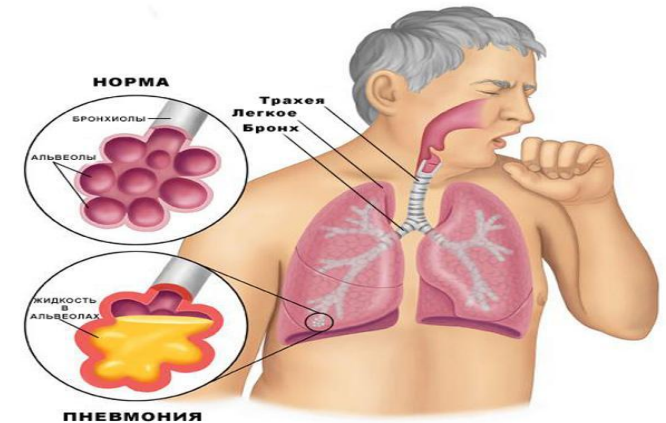
Иммунологиялық(антигенге антидене бөлінеді.)

Патохимиялық(биологиялық белсенді заттар түзіледі-гистамин,ацетилхолин);

Патофизиологиялық—биологиялық белсенді заттар бұлшық еттердің тырысуын,майда бронхтардың тарылуын тудырады,сілекей бөлінеді,тыныс алу қиындайды.Осының бәрі жүйке жүйесіне күш түсіріп,толқуға,қорқынышқа әкеп соқтырады.

Астманың клиникалық белгілері:

1. Құрғақ жөтел-жөтел көбіне түнгі уақытта болады. Түнгі уақытта басталып; кейін ұстамалыға айналады.
2. Тыныс жетіспеушілік
3. Ысқырықты сырылдар,
4. Тыныс шығарудың қиындауы,
5. Қиын бөлінетін қақырық тастау

Диагностикасы

Негізгі диагностикалық шаралар тізімі:

1. Педиатрдың қабылдауы.
2. Анализдер: ЖҚА, ЖЗА, қақырық анализі
3. Пикфлоуметрия.
4. Сыртқы дем алу қызметін өлшеу.
5. Аллерголог консультациясы.
6. Спецификалық иммундық емдеумен (аллергендермен) спецификалық нақтамалау.
7. Аллергологиялық тест

Қосымша диагностикалық шаралар тізімі:

1. Кеуде клеткасының рентгенографиясы.
2. Бронхоскопия.
3. Кеуде клеткасы ағзаларының компьютерлік томографиясы.

Алдын-алу шараларысындағы мейірбикенің рөлі

Балаларда бронх демікпесі асқынуларының профилактикасы себептік маңызды аллергиямен қатынасты, аллергиялық емес триггерлерді жою негізінде құрылады.

- вирусты, бактериалды, саңырауқұлақты инфекцияларды болдырмау;

- қосарланған ауруларды анықтау және санациялау;

- организмді шынықтыру

- аллергия болдырмауды қадағалау;

Воспалительные факторы

Раздражители

Другие

Зерттеу әдісін таңдау және сипаттау:

Зерттеу әдісіне сауалнама және сипаттау әдістері таңдалды.

Сауалнама(анкета)

Пікір сұрау өткізу үшін іріктелген респонденттерге бірқатар сұрақтар қойып, олардан жауап алатын пікір сұрау парағы. . Пікір сұрау әдісін мәліметтерді жинау кезінде қолданғанда, зерттелетін мәселеге сауалнама сипатының, құрылымының және типінің сәйкестігін анықтау қажет.

Пікір сұрауды дұрыс жүргізу үшін мынадай ұсыныстарды орындау қажет:

Сұрақтарды құрастырудың талаптарын орындау:

Сұрақтарды: қарапайымнан – күрделіге ауыстыру

Сұрақтардың қисынын келтірудің бірізділігі:

Сұрақтар саны сұрақты сауалнамаға кіргізбей тұрып, оның қажеттілігін анықтау

Сұрақтардың стандартталу типтері бойынша сауалнама жасауды таңдау

Зерттеуді жүргізу

Зерттеу объектісі: Қызылорда медициналық жоғары колледжінің студенттері.

Сауалнама

Құрметті студент!

Біз балалардағы бронхиалды астманың таралу жиілігін анықтау мақсатында жүргізілетін әлеуметтік сауалнамаға қатысуға шақырамыз. Сауалнама сұрақтарына жауап беру үшін сұрақты мұқият оқып шығып, өз пікіріңізге сәйкес келетін жауапты (+) белгісімен белгілеңіз. Сіздің берген бағалауыңыз бен пікірлеріңіздің құпиялылығын сақтауға кепілдік береміз.

1.Сіздің жасыңыз

2.Сіздің жынысыңыз

Ер Әйел

3. Сіз бронхиальды астма туралы білесіз бе?

Иә **Жоқ** **Аздап**

4.Бронхиальды астма туралы мәліметті қандай да бір ақпарат көздерінен оқып көрдіңіз ба?
(оқып көрсеңіз мәлімет алған жерді көрсетіңіз _____)

Иә ЖОҚ

5.Туыстарыңыз бронхиальды астмамен ауырады ма?

Иә ЖОҚ

6. Жылына жедел респираторлы аурумен неше рет ауырасыз?

Жылына 1 рет Жылына 3 реттен көп Ауырмаймын

7.Сізде себепсіз мұрын бітелу,түншығу сезімі болады ма?

Иә ЖОҚ

8.Қалыпты жағдайда тыныс алу жиілігі қанша болатынын білесіз бе?

☐ Иә ☒ Жоқ ☐ Толық емес

9.Сіздің тағамға,дәріге,тұрмыстық заттарға,шаңға ,жәндіктерге аллергияңыз бар ма?

(Аллергия болған жағдайда жоғарыда келтірілген мысалдардағы сәйкес келетін сөздің астын сызып көрсетіңіз)

Иә Жок

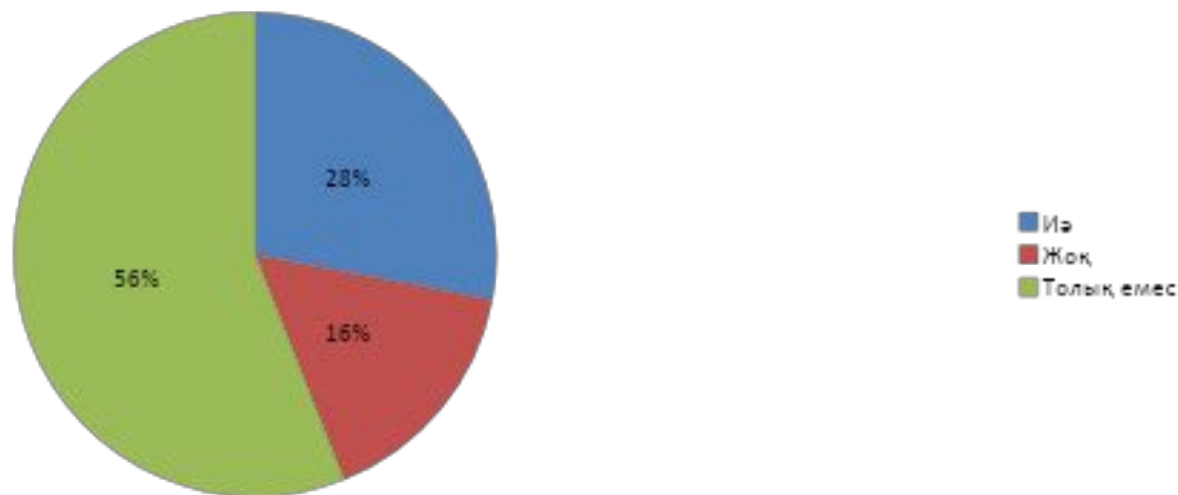
10. Сіз бронхиальды астманың алдын-алу шараларын білесіз бе?

Иә Жоқ Толық емес

Анализдеу

1 сұрақ бойынша

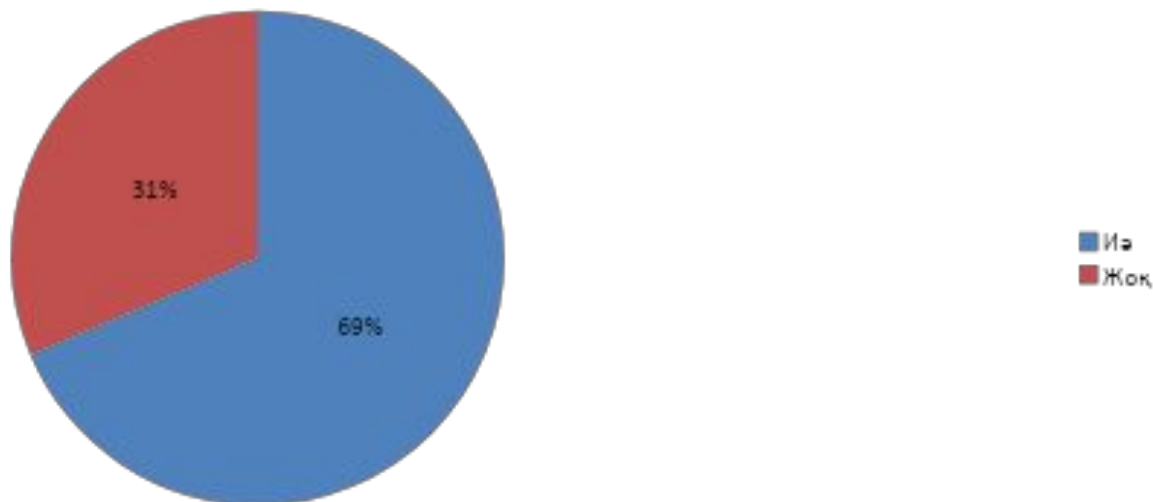
Сіз бронхиалды астманың қандай ауру екенін білесіз бе?

Қорытынды: Анкета толтырушылардың көп бөлігі бронхиалды астманың қандай ауру екенін білмейді. Сондықтан астма туралы мәлімет беру қажет.

2 сұрақ бойынша

Бронхиалды астма туралы мәліметті қандай да бір ақпарат көздерінен оқып көрдіңіз ба?

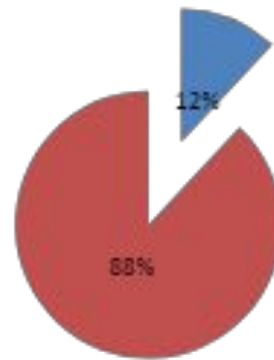

Қорытынды: Анкета толтырушылардың 69%-ы өз бетінше ғаламтордан мәлімет алған. Олар кеңінен ақпарат беруді қажет етеді.

3 сұрақ бойынша

Туыстарыңыз бронхиалды астмамен ауырады ма?

Иә Жок

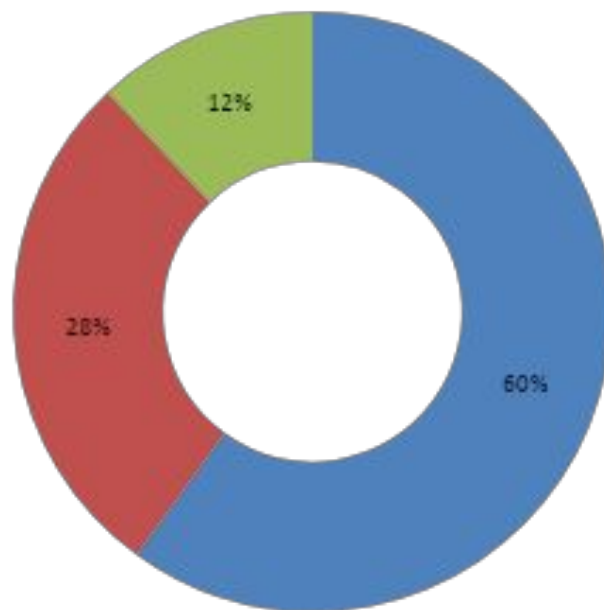

Қорытынды: Анкета толтырушылардың туыстарының 12%-ы осы аурумен ауырады. Яғни, туыстары осы аурумен ауыратын анкета толтырушылардың бронхиалды астмаға бейімділігі бар. Сол себепті, осы анкета толтырушыларға бронхиалды астма туралы толық мәлімет беріп, оның алдын-алу жолдарын ұсыну қажет.

4 сұрақ бойынша

Жылына жедел респираторлы аурумен(тұмау) неше рет ауырасыз?

■ Жылына 1 рет 15 ■ Жылына 3 реттен көп ■ Ауырмаймын

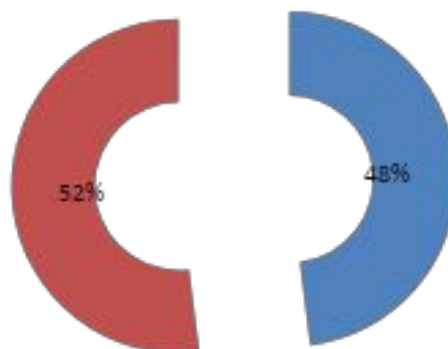

Қорытынды: Анкета толтырушылардың басым бөлігі жедел респираторлы аурумен жылына бір рет ауырады, ал 28% -ы жылына 3 реттен көп ауырады. Бұл анкета толтырушылардың иммунитеті әлсіз екендігін білдіреді. Сондықтан, анкета толтырушыларға иммунитет көтеру тәсілдерін және респираторлы ауруды дер кезінде қалай емдеу керек екендігі туралы мәлімет беріп, бронхальды астманың алдын-алу шараларын ұсыну қажет.

5 сұрақ бойынша

Сізде себепсіз мұрын бітелу, тұншығу сезімі болады ма?

■ Иә ■ Жоқ

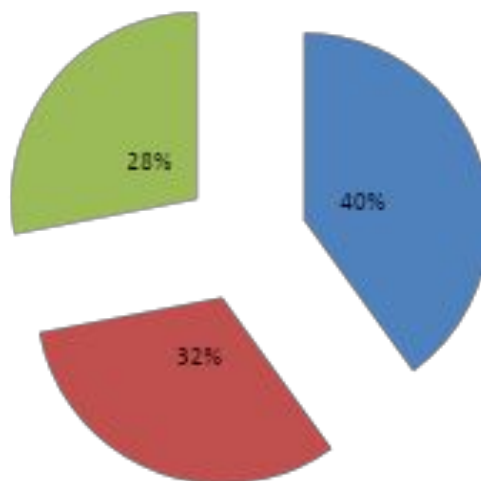

Қорытынды: Анкета толтырушылардың жартысынан көбінде себепсіз мұрын біту, тұншығу сезімі бар. Бұл белгілер бронхиальды астманың ең басты белгілері болып табылады. Анкета толтырушыларға бронхиальды астманың негізгі белгілерімен таныстырып, ауруды ерте анықтау үшін емханаларға тексерілуге кеңес беру қажет.

6 сұрақ бойынша

Қалыпты жағдайда тыныс алу жиілігі қанша болатынын білесіз бе?

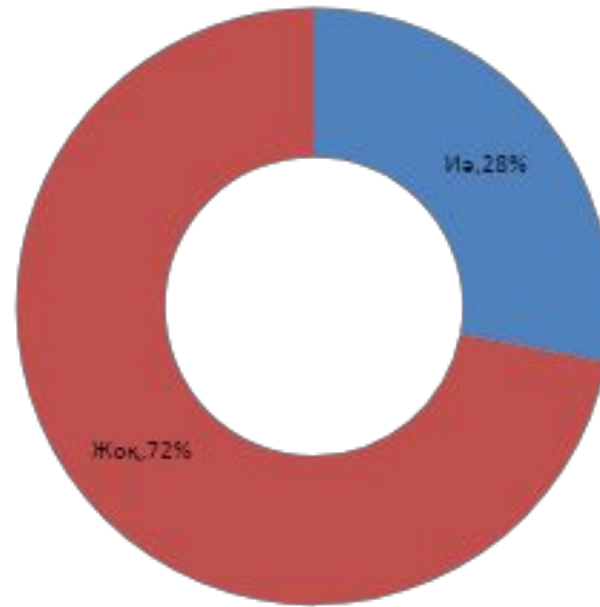
■ Иә ■ Жоқ ■ Толық емес

Қорытынды: Анкета толтырушылардың 60%-ы қалыпты жағдайда тыныс алу жиілігі қанша болатынын білмейді немесе толық білмейді. Сол себепті қалыпты тыныс алу жиілігі қанша болатыны туралы мәлімет беру қажет.

7сұрақ бойынша

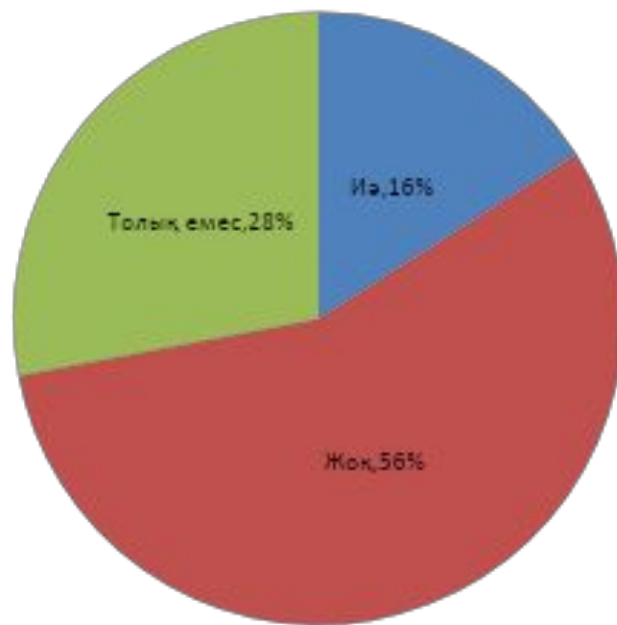
Сіздің тағамға, дәріге, тұрмыстық заттарға, шаңға, жәндіктерге аллергияңыз бар ма?

Қорытынды: Анкета толтырушылардың 28%-ында шаңға және тағамға аллергиясы болғандықтан осы адамдарға аллергия туғызбайтын тағам түрлерімен таныстырып, бронхиалды астмамен ауыратын науқас болса тұншығу ұстамасы болдырмас үшін түсіндіру жұмыстарын жүргізу қажет.

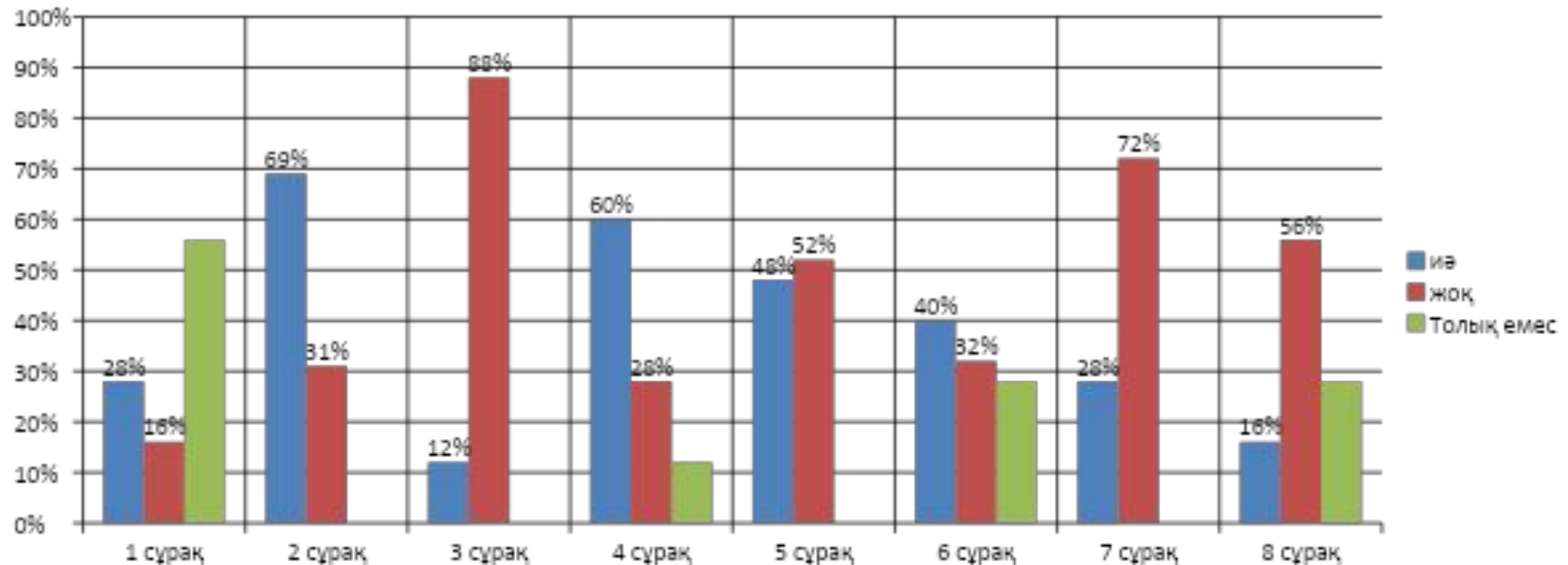
8 сұрақ бойынша

Сіз бронхиалды астманың алдын-алу шараларын білесіз бе?

Қорытынды: Анкета толтырушылардың 56%-ы бронхиалды астманың алдын-алу шараларын білмейді. Сол үшін оларға қандай алдын-алу шаралары бар екендігімен түсіндіру қажет.

Жалпы қорытынды

- **Жалпы қорытынды:**
- Анкета толтырушылардың көп бөлігі бронхиалды астма туралы ақпарат беруді қажет етеді.
- Анкета толтырушылардың туыстарының 12% -ы бронхиалды астмамен ауыратын болатындықтан, бейімділігі бар анкета толтырушыларды өз денсаулығын күтуге үйрету жұмысын жүргізу керке.
- Анкета толтырушылар жедел респираторлы аурулармен жылына 60% 1 реттен ауырса, 12%-ы 3 реттен көп ауырады. Яғни бұл адамдарға жедел респираторлы аурулардың асқынуы қандай қауіптілік тудыратындығы туралы да мәлімет беруді қажет етеді.
- Анкета толтырушыларда себепсіз мұрын бітелу, тұншығу сезімі болады. Бұл бронхиалды астманың негізгі себебі болғандықтан. Анкета толтырушыларға бұл белгілерді жоюдың жолдары мен алдын-алу шараларын ұйымдастыруды үйрету қажет.

Бронхиальды астманың алдын-алудағы жаңалық

- Бронхиалды астма балаларда жиі кездесетін аллергиялық ауру болғандықтан, осы аурумен ауыратын балалар санын азайту үшін халықтың сауаттылығын көтеру шараларын ойлап табу. Яғни балалар мультфильдерді қызығып көретін болғандықтан, бронхиальды астма туралы: оның қандай ауру екендігін, қандай белгілері бар, оның алдын-алу шаралары туралы мультфильм шығару. Осы мультфильм қаншалықты деңгеде осы аурудың алдын-алуға септігін тигізіп жатқандығын бақылап отыру.